

Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

**Index scholarum quae, ..., in Universitate Fridericia
Guilelmia Rhenana ... publice privatimque habebuntur**

Universität <Bonn>

Bonnae, WS 1839/40(1839) - WS 1895/96(1895)[?]

WS 1864/65

urn:nbn:de:hbz:5:1-14994

43

INDEX SCHOLARVM

QVAE

SVMMIS AVSPICIIS

REGIS AVGVSTISSIMI

G V I L E L M I

IN

VNIVERSITATE FRIDERICIA GVILELMIA RHENANA

PER MENSES HIBERNOS A. CIOIOCCCLXIV. ET LXV

A DIE XV. M. OCTOBRIS

PVBLICE PRIVATIMQVE HABEBVNTVR

PRAECEDIT

PRISCAE LATINITATIS EPIGRAPHICAE SVPPLEMENTVM V

BONNAE

FORMIS CAROLI GEORGI

INDEX SCHOLARUM

1778

RECTOR ET CETERI

STUDII UNIVERSITATIS

REGIS AUSTRIACAE

GALLIAE

UNIVERSITATE FRIDERICI GUILIELMI

PER MENSES FEBRUARIUM ET MARTIUM

A DIE 27. OCTOBRE

PARTE PRIVATIM HABITA

FRAGMENTA

REPERIUNTUR IN LIBRARIIS

BOZZA

JOHANNES KATZ

prae
sol
et L
St. J
doct
tatur
dans
cui
ut v
subt
illum
insen
tom.
lib.
laud
citur
'Mor
rapp
tab.

chited
tab. 5

RECTOR ET SENATVS

VNIVERSITATIS FRIDERICIAE GVILELMIAE RHENANAE

CIVIBVS

S.

Longo ex tempore fama percrebruit nobilissimi, cui temporum iniquitas praeter solitum pepercit, monumenti in Gallia Narbonensi superstitis: mausolei Iuliorum prope Glanum Livii exstructi, oppidum inter Rhodanum et Druentiam situm pari fere ab Avenione et Arelate intervallo, cui hodie *St. Remy* (vel *St. Remi*) nomen. Id monumentum a quot viris doctis indoctisque quotiens ultimo saeculo et paenultimo vel enarratum sit et disceptatum vel designatum et imitando expressum, Millini liber docet 'Voyage dans les départemens du midi de la France' (Par. a. 1808) tom. III p. 396 sqq.: cui iunctum tabularum volumen illius imaginem exhibet in t. 63. Quamquam, ut verum fateamur, ab ipsa veritate vel saltem a veritatis et amplitudine et subtilitate Millinianum exemplum vix minore intervallo distat quam quae ante illum edita sunt a Sponio in limine libri 'Recherches curieuses d'antiquité' inscripti (Lugd. a. 1683), a Montefalcone in 'Antiquité expliquée' (Par. a. 1719) tom. V tab. 119. ab alio Francogallo Moreau de Mautour in Hist. acad. inser. et lib. art. vol. VII (a. 1733) p. 263: cetera enim a Millino memorata, minime laudata, non vidimus. Id autem ita se habere facile ex eo exemplo perspicitur quo illos omnes longe superavit Alexander comes de Laborde in 'Monumens de la France classés chronologiquement et considérés sous le rapport des faits historiques et de l'étude des arts' (Par. a. 1816) tom. I tab. 83. 84. 85 coll. tab. 36 *). Et tamen quantum sit quod vel hic reliquum

*) Novum nuper exemplum lithographum vidimus in Ewerbeckii libro propositum 'Architectonische Reiseskizzen aus Deutschland, Frankreich und Spanien' (Hanov. a. 1862) fasc. I tab. 5: quo nihil prorsus proficitur.

fecerit, nunc demum perspicere licet, postquam cum photographica arte paratum totius monumenti exemplum, officiosissime intercedentibus Aemilio Eggero Parisino Eugenioque Benoist Massiliensi, liberalitate prorsus singulari magistratus urbici Glanensis Bonnam transmissum est, tum suis nuper oculis Henricus Brunnus noster et structurae genus omne, memorabile illud, et sculpturae artem quattuor basis lateribus adhibitam scrupulosissime examinavit. Et ad architectonicam quidem plasticamque artem spectans pars gravissimae sane eiusdemque intricatissimae quaestionis quoniam sine tabularum adminiculo ne potest quidem sat plane explicari, harum autem conficiendarum in eorum quae nunc sunt temporum angustiis nec venia nobis nec copia est, in sola nunc ea parte versabimur quae ad coniunctissimam cum architectura epigraphicam spectat. Ex hac enim quantum saepe lucis in historiam artis redundet, cum aliis documentis pridem intellectum est tum huius ipsius monumenti insigniore exemplo apparet. Quippe sic existimatum est ab elegantioris iudicii hominibus Francogallis plerisque: tam manifesta mausoleum Glanense indicia prae se ferre aut labantis artis aut prope iam lapsae, ut antiquioris aetatis cogitatio omnis procul habenda sit. Velut in hunc modum Millinus commentabatur p. 400 sq.: 'Malgré la beauté de l'ensemble du mausolée et la délicatesse de quelques ornemens, il offre des défauts; les colonnes cannelées, avec des chapiteaux corinthiens et des bases attiques, n'ont pas de justes proportions; la corniche et la frise partent du milieu des colonnes, qui ne les supportent pas entièrement; il y a des parties d'ornement très-grossières et très-négligées: enfin il est aisé de voir que cet édifice n'a pas été fait dans le bon temps de l'art; il est sûrement d'un temps postérieur à celui des Antonins'. Alia quae putat vitia vituperans Labordius p. 83 sq. etsi aetatem certius definire non est ausus, tamen de tempore non multum remoto ('une époque peu reculée') item loquitur. Longe et confidentius et contemptius vir sollertissimus iudicat Prosper Mérimée in 'Notes d'un voyage dans le midi de la France', qui liber Bruxellis prodit a. 1835. Is enim praemissis p. 300 his verbis: 'le tombeau m'a paru mesquin, bizarre, et d'un goût détestable; il est impossible de ne pas croire

photographica arte
 precedentibus Aemilio
 ante prorsus singulari
 m suis nuper oculis
 permemorable illud,
 cupulosissime exami-
 spectans pars gra-
 niam sine tabularum
 autem conficienda-
 enia nobis nec copia
 issimam cum archi-
 e lucis in historiam
 est tum huius ipsius
 imatum est ab ele-
 manifesta mausoleum
 ope iam lapsae, ut
 elut in hunc modum
 l'ensemble du mau-
 es défauts; les co-
 ases attiques, n'ont
 du milieu des co-
 parties d'ornement
 que cet édifice n'a
 t d'un temps po-
 ritia vituperans La-
 sus, tamen de tem-
 m loquitur. Longe
 Prosper Mérimée
 per Bruxellis prodit
 eau m'a paru mes-
 de ne pas croire

en le voyant qu'il appartient à une époque de décadence', prolixiore dispu-
 tatione mausoleum Glanense cum arcu triumphali comparat quem proximo
 iuxta mausoleum intervallo exstructum plerique una cum illo et tractarunt et
 repraesentarunt. Quem cum ab artis elegantia longe longeque mausoleo prae-
 ferat cum Millino. Labordio, ceteris, tamen quoniam ne hunc quidem M.
 Aurelii imperio antiquiorem arbitratur p. 306, consequens est ut mausoleum Com-
 modi vel Septimii Severi temporibus tribuat, prorsus ut ante visum erat
 Millino.

Hanc igitur de aetate monumenti Glanensis opinionem cum fere domi-
 nari viderem, non mediocriter mirabar parum curae ab eisdem antiquariis in
 ea inscriptione positum, quam tamen omnes nossent in media parte monu-
 menti tribus tabulatis compositi per epistylum omne pertinere grandibus lit-
 teris exaratam: quae cuius esse aetatis vel posset vel non posset, nemini vel
 in mentem venit quaerere. Quid? quod ne recte legendo quidem vertendoque
 titulo longe simplicissimo quisquam par fuit ante Io. Iacobum Barthélemy, cuius
 haec verba excerpere libet e 'Mémoires de l'acad. des inser. et belles lettres'
 t. XXVIII (a. 1761) p. 579, iterata in 'Voyage en Italie' p. 331 ed. a. 1801
 vel p. 336 ed. a. 1802, in brevius contracta Operum t. III, 2 p. 465 ed.
 a. 1821: 'Douze opinions différentes*) n'ont pu fixer encore la façon de lire
 une inscription tracée sur la frise du mausolée, parce qu'elles étoient toutes

*) Nemo iocularius Moreavio l. s. s. qui sic interpretabatur: [Caius] Sextus Lucius,
 Maritus Iuli(a)e Incomparabilis, Curavit Fieri Parentibus Suis. Quo paullo saltem sanius
 Labordius: Sextus et Marcus Iulii curaverunt faciendum parentibus suis: quam interpre-
 tationem nimirum emendavit Merimaes substitutis curaverunt fieri vocibus. Quamquam quid
 hos mirabimur, si vel Millinus facere non potuit quin Barthélemyi interpretationi hanc
 Fischianam opponeret ut diversam p. 398: 'Les Juliens, Sextus, Lucius et Marcus, fils de
 Caius Julius, à leurs parens' hoc quidem iudicio subiecto 'la tournure seroit différente, mais
 le sens est le même'. In legendo autem transcribendoque titulo cum iam apud Gruterum
 bis peccatum esset p. 731, 10 et 11, tamen haud scio an levitate ceteros Graecus homo
 Lysander Kastangioglu (an Kastangioglu?) superaverit hoc proposito exemplo in Annal.
 instit. arch. Rom. t. X (a. 1838) p. 101: SEX. L. M. IULIAE. T. C. F. PARENTIBVS. SVIS.

fondées sur les copies infidèles qu'on en avoit: voici la treizième, et j'ose dire la véritable,

SEX · L · M · IVLIEI · C · F · PARENTIBVS · SVEIS

Sextus, Lucius, Marcus, tous trois fils de Caius Julius, à leurs parens. Nec recipiendi tituli aliam causam Orellius n. 201 habuit, nisi 'quia inter eruditos Gallos celebratur propter duodecim minimum interpretationes diversas quas expertus est'. Ceterum in repraesentanda inscriptione Orellius totus pendit e Millini exemplo p. 397 posito, satis illo emendato nisi quod interpunctio omnis abest.

In hoc igitur titulo tractando quod prorsus neglectum mirabar, hoc erat, quod ille cum omisso Iuliorum cognomine tum diphthongi in IVLIEI et SVEIS vocibus usu posterioris aetatis cogitationem omnem excludere atque adeo liberae etiamtum rei publicae tempora certissime contestari videretur. Atque de EI scriptura dedita nuper opera in horum Supplementorum fasciculo IV hanc ipsam potissimum ob causam quaesivi, ut inde proficerem ad titulum Glanensem rectius definiendum. Vbi si vere disputavi in dativis ablativisque (ut SVEIS) diphthongum vix ultra imperium Caesaris Augusti perstitisse, in nominativis (IVLIEI) aliquanto etiam prius desiisse, consequens est ut a vero mirum quantum Francogallorum iudicia aberraverint. Ita igitur sentienti nihil contingere exoptatius potuit quam quod, praeter monumenti imaginem cuius supra mentionem feci photographam, etiam inscriptionis exemplum eximia et arte et cura coloribus pictum incomparabili Sanremensium benignitate in manus meas pervenit. Quod simul atque oculis intueor, ilico species evidentissima eius litteraturae apparuit, qualis fuit circa tempora exeuntis saeculi septimi ineuntisque octavi. Quod quidem ita esse facile, qui harum rerum aliquem usum habeat, ex ea tabula*) perspiciet qua figuras litterarum omni fide lithographus noster ad verum expressit sub A. Praeterea quo nihil omitterem aptum ad persuadendum, transmisso exemplo lithographo e peritissimis in hoc genere arbitris Guilelmo Henzeno et Io. Baptista Rossio de

*) Eam tabulam qui expetierit, venire sciat apud A. Marcum librum Bonnensem.

huius aetate scripturae sciscitatus nulla interposita mora responsum tuli, non posse ullo modo dubitari quin illa aut ultimis temporibus liberae rei publicae aut fortasse primis imperii tribuenda esset.

Vides quam recte vim et usum epigraphices praedicarim ad illustrandam emendandamve historiam artis valentem. Quippe nunc demum certum nec ullo pacto fallax fundamentum nacti merito sic existimabimus, non ut ex artis genere de aetate monumenti coniciendum, sed ut ex inscriptionis h. e. ipsius monumenti aetate de genere artis iudicandum esse intellegamus. Itaque in hanc partem confidenter statuebam, cum de mausoleo Glanensi aliqua occasione commentabar de qua relatum est in Gerhardi Diar. archaeol. a. 1863 p. 134*. Vbi de Millini, Labordii, Merimaei offensionibus dubitationibus reprehensionibus plurimis non potui non ita sentire, has ut eis disceptandas expediendas diluendas committerem qui disciplinam archaeologicam profitentur adque architectonicen studia contulerunt sua. Nam memet cum in horum numero minime censerem, tamen tantum intellegere videbar, eo esse necessario adnitendum ut cum inscriptionis antiquitate artis existimatio aliqua via conciliaretur. Quocirca Romam missis Labordianarum tabularum exemplis delineando factis, quid tandem huius rei esset e Brunnio perquisivi: qui tamen ne sic quidem sat tuto posse iudicari respondit nisi ipso monumento inspecto. Itaque pergratum accidit quod per itineris Parisini opportunitatem licuit nuper suavissimo amico Glanum adire ipsumque mausoleum per omnes partes diu placideque contemplari perscrutari rimari. Quo planissime intellectum est mirum quantum fallere vel Labordianas tabulas, sive architectonicas rationes spectas sive plasticas: singularem sane, sed minime rudem atque inconditam, nedum vilem abiectamque artem omnem perquam notabilis monumenti esse, immo certo consideratoque consilio instituta omnia: singulas quasdam partes a norma consuetudinis recedentes, sed easdem suis e caussis repetendas, parum simplici prudentique iudicio, immo cupidioris fastidio et praesumpta quadam opinione ab antiquariis existimatas: praeclaro tamquam supplemento monumentum Glanense esse ad vacua quaedam intervalla explenda quibus progressae propagataeque artis scientia nostra adhuc

hiaverit: ab elegantia et concinnitate, quamvis ea aliquotiens solidiore et propemodum pinguiore quam molliore et politiore, nihil prorsus ob stare, quominus ei ferme aetati illud tribuatur quae media fuit inter C. Caesarem et Octavianum Augustum. Ad ipsas autem figuras in quattuor basis lateribus opere caelato factas quod attinet, non posse cum quibusdam de aliquo argumento mythologico cogitari, velut de venatione Calydonia, de morte Patrocli, de pugna Amazonum, sed indubiam certaminum militarium repraesentationem esse: certarum tamen vel pugnarum vel personarum, in qualibus comminiscendis adornandisque post alios multus fuit Malossius a Merimaeo commemoratus, certiora indicia esse nulla. Itaque etsi somnia sunt quibus Malossius ipsius C. Caesaris dictatoris de Ariovisto triumphum, cladem Allobrogum captamque filiam Orgetoricis, mortem Camulogeni menti suae informavit ut anaglypho opere expressa, tamen tantum esse concedendum videtur, reapse spectare haec anaglypha ad Romanorum, Gallorum, aliorum fortasse barbarorum aliqua certamina, in quibus certae partes fuerint et ut videtur eminentiores eius C. Iulii, cuius honorificae memoriae laute luculenterque exstructum monumentum Sextus Lucius Marcus filii consecrarunt. Cuius C. Iulii dolendum est sane ne tenuissimam quidem memoriam rerum scriptores servare. Quodsi quis fuerit, quibus honoribus functus, qua virtute insignis quove successu clarus, ne verbo quidem in ipso titulo significatum mirere, haud scio an sat probabili coniectura responderi possit. Arcus enim triumphalis ille, cuius iam supra mentio facta, cum in tanta mausolei vicinitate collocatus sit ut, quin certo consilio haec duo aedificia sociata sint et ad unius hominis honorem relata, vix videatur dubitari posse, consentaneum est profecto sic censere, ut in eius ipsius arcus parte superiore, quae aetatem non tulit, perscripta fuerint nomina, tituli, facinora etiamtum vivi C. Iulii, cui mortuo mausoleum iuxta statuerit filiorum pietas. Ita cum viginti anni vel plures potuerint inter utriusque monumenti originem interiecti esse, vel sic sat commode, unde artis in utroque non levis discrepantia quaedam repetenda sit, perspicitur: quamquam Brunnio quidem iudice ea discrepantia non est tanta nec eiusmodi, quin prorsus probabiliter ad indolis diversitatem duorum, a

quibus illa opera profecta, Graecorum artificum revocetur: nam Graecos fuisse res ipsa loquitur. — Cognomine autem *Iulios* illos fuisse *Caesares* vel prae-nomina faciunt ut credamus, quando praeter *Sextus Lucius Gaius* prae nomina aliud omnino nullum Caesarum familia probavit, id quod vel consules anno- rum 597. 663. 664. 690 docent. Ceterum pars Romanae gentis Iuliae in Gallia consederit an Romanae nomen patrociniūque Gallica gens assumpserit, in- compertum.

Tantum est quod de mausoleo Glanensi disserere in promptu est phi- lologo: penes archaeologos ea pars quaestionis erit quae ad artem singillatim explicandam pertinet, cui ipsi muneri non defuturum Brunnium confidimus.

Septem poculis litteratis antiquissimis, quae licuit in P. L. M. tab. X et XI repraesentare, Brunnii nunc beneficio octavum sub *B* accedit ad cul- tum Aesculapii spectans anno 463 u. c. Romam receptum. Simillimum id quidem, sive paterae figuram sive ornamenta et colores spectas, poculo illi *VOLCANI* est, quod delineatum habes l. s. s. tab. X *C*, coloribus pictum in Gerhardi 'Trinkschalen des Berliner Museums' (Berol. 1840) tab. VIII: inscriptionem autem hanc monstrat

ΛΙΣΚΛΑΠΙ-ΠΟCΟCΟΛΟΜ

Vbi iteratas post *POCO* duas *CO* litteras (quarum prior mire curta specie est) non consilio ulli, sed simplici scribendi lapsui deberi recte haud dubie Brunnus vidit, qui et investigavit hoc monumentum et primus publicavit in 'Buletino' arch. Rom. a. 1864 p. 24. De origine autem etsi nihil constat nisi ab homine regionis Clusinae allatum esse Romam, tamen sat proba- biliter de Etruria meridionali cogitari, unde eiusdem generis cetera pocula sacra prodierunt, iure suo iam est idem Brunnus ratiocinatus. Ceterum in ipsa inscriptione inusitati nihil inest, quando nec *ΛΙ* diphthongus nec syn- cope *CL* consonantium, de qua identidem dictum est alibi, quicquam offen- sionis in titulo exeuntis saeculi quinti vel ineuntis sexti habet.

Licebit autem hac opportunitate uti ad recolendam memoriam eius po-

culi, in quo scriptum esse COERAE·POCOLO diu est ex quo, Garruccio ut videtur auctore, fama percrebruit, quamquam ipsum vaseculum ab Io. Petro Secchio S. I. olim possessum quo gentium pervenerit ignoratur. Suspectabat hanc inscriptionem Mommsenus C. I. L. t. I n. 45 cum propter alia (quae etsi videor divinare posse, tamen gravioris momenti esse vix putaverim) tum propter omissam in POCOLO litteram finalem, quam cetera sane pocula constanter servant. Itaque nec inutile nec iniucundum fuerit ad ea animum advertere, quae huc pertinentia litteris gratissimis accepta refero a gnavissimo iuvene deque epigraphica arte bene merituro Carolo Zangemeistero Roma ad me datis. Is enim cum per itineris Etrusci occasionem Hortam venisset (cui nunc Orte nomen), apud clericum quendam incidit in exemplar 'Antiquitatum Hortae' ab Iusto Fontaninio Romae evulgatarum a. 1708, quod qui ante possederat, sua manu magnaue diligentia, quicquid titulorum cum Etruscorum tum Latinorum post Fontaninium repertorum ei innotuit, in fine libri adscripsit: id quod post annum huius saeculi XXX. factum esse inserta diariorum publicorum schedula docuit ad seditionem turbasque Polonorum spectans. Ibi igitur etiam poculi figura picta est, proxime ea accedens ad illarum similitudinem quas P. L. M. tab. X sub *c d e* repraesentavimus, hac quidem addita inscriptione CONTRA POCOLO. Ergo quin exstiterit tale vaseculum, idque Hortae repertum unde etiam LAVIIRNAI atque SALVTES pocula prodisse constat, iam dubitare nullo modo licet, quamquam de vera lectione non potest non anceps esse iudicium. Et tertia quidem littera T quoniam interpretationem omnino respuit, proclivis sane de evanidis lineolis duabus coniectura est qua COËRA nomen redipiscamur, E litterae figura minime insolita in titulis vetustioribus vel stilo inscriptis. Quod reliquum est, etsi nec POCOLO nominativus per se quicquam offensionis habet ac fortasse ne COERA quidem genetivus aliqua defensione caret: (quidni enim, quo iure dativos FERONIA MATVTA NOMELIA MARICA, nominativum pluralem MATRONA incultior quondam lingua probavit in saxis Pisaurensibus, etiam genetivum aliquando potuisse imminui largiare?) tamen quoniam neutrum ex ipso poculorum genere quicquam firmamenti habet, satius sane fuerit duce

E litterae exemplo sic sentire, ut aliis quoque locis quibusdam evanuisse pristinam scripturam coniciamus. Vt, si nihil praeter *COTRA POCOLO* oculis Hortini antiquarii apparuit, hoc minime impediatur quominus integra etiamtum patella plenius scriptum fuisse *COERA* ac fortasse etiam *POCOLOA* credatur: illud quidem prorsus ad similitudinem *ΛECETIA* formae quae est in poculo nunc Londinensi.

Ceterum cuicuiusmodi hoc est, citra controversiam iam constare de novem nominibus deorum putamus cum 'poculorum' religione circa tempora Punici belli primi coniunctis: quae sunt Aequitatis*), Aesculapii, Bellonae, Ceri, Curae, Lavernae, Salutis, Saturni, Vulcani. Nam ne de Bellona quidem dubitandi sat gravem caussam video. Miram esse *BELOLA* formam haud infitior. Quam non posse *bellulae* loco haberi, verissime Mommsenus disputavit. Nec magis audiendus, quem novi de *Bellula* cogitare, quam dici Venerem voluit. Mitto reliqua, quae tali interpretationi obstant, omnia; unum illud respici iubeo, ab omnibus quod sciam neglectum: ipsius deae imaginem, ut e tabula nostra P. L. M. XI G planissime apparet, anguibus crinitum caput ostendere, quod quam est a Veneris cogitatione alienum, tam in Bellonae indolem apprime convenit. Quod cum ita sit, illud curandum erit, ut non necessario abhorrere ab antiquitate linguae talem *l* et *n* liquidarum permutationem intellegatur: quae quamvis singulari exemplo contineatur, tamen haud scio an aliarum affectionum non minus singularium earumque item ad consonantes pertinentium exemplis defendatur, de quibus quoniam breviter non potest, alio loco dicetur.

Eidem Zangemeistero Agathonis titulus debetur ante non editus, quem tabula lithographa exhibet sub C. Repertus est ille in agro Verano, cum coemeterium aedis *S. Laurentii extra muros* ultra pristinos fines pro-

*) Hanc *ΛECETIA* nominis interpretationem nescio qua oblivione P. L. M. enarr. p. 15 mihi tribui, quam Bernaysio Mommsenoque deberi recte dixeram comm. de fict. litt. p. 19 sq.

motum est: nunc autem in horreis musei Capitolini servatur. Vetustioris aetatis, quam sola scripturae species testatur, alia indicia certa nulla sunt: post medium demum saeculum septimum factum esse *t* litterae aspiratio documento est. Mutilis nunc litteris plene perscriptis hoc prodit inscriptionis fragmentum:

? a g a t h O N I · L

a G A T H O · L I

C O N L E G E I S

I A R Q · V I T I · P O

A G A T H O N I S · Γ

Quod fragmentum aliqua coniectura supplere velle, cum a quattuor partium nulla integrum lapidem habeamus, hariolantis potius sit quam ratiocinantis.

Pridem a nobis repraesentatum P. L. M. tab. XCIA titulum Vaticanum propterea iterandum duximus sub *D*, ut culpam illic commissam, quae tamen vix haberi nostra potest, expurgaremus. Quippe Bonnam transmissum ectypum chartaceum ita paratum erat, ut a *CALTILI* nomine incipiens una continuitate pergeret ad *TVLLI*. Iam cum ex adiecta huic ectypo totius arae imagine, quam in P. L. M. sub *a* posui, planissime appareret ipsum principium tituli a *T·QVINCTIVS* nomine fieri, mutato ordine hinc suum lithographus exemplum exordiri iussus est, quando non potuit non per totum orbem rotundae arae inscriptio pertinere videri: nec quicquam contrariam in partem significatum erat. Hinc igitur consequens fuit ut sat graves dubitationes orirentur de duobus, ut quidem videbatur, hominibus in superiore parte arae perscriptis, tribus autem magistratibus partis inferioris. In qua difficultate expedienda nunc demum apparet tam felici acumine Mommsenum versatum esse C. I. L. t. I n. 804, nihil ut ad commodissimum intellectum iam desideretur. Quod enim suspicari nemo debuerat, lacunosam esse qualis adhuc repraesentabatur inscriptionem, id ipsum eiusdem, cuius honorifica mentio bis facta est supra, Zangemeisteri virtute nunc patuit ita prorsus se habere.

Is enim cum musei Vaticani copias perlustrans in hunc lapidem incidisset, bene memor nondum solutae quaestionis ilico vidit e postico arae latere aliquam particulam pristini marmoris inter TVLLI et CALTILI nomina periisse, recens autem inserto lapidis frustulo, eiusque paullo candidioris, suppletam esse, sed sine litteris suppletam, nisi quod fractis I et C litteris tenuiculi quidam apices accesserunt. Quam rationem omnem speramus fore ut tabula nostra lithographa diligenter observata spatiorum proportionem ita planam faciat, ut certissima in luce Mommseni tale supplementum appareat:

T·QVINCTIVS·Q·F·L·TVLLI [·L·F·L·] CALTILI·CALT·L·

MAG·DE·DVOBVS·PAGEIS·ET·VICEI·SVLPICEI

Ne quis autem miretur in superiore arae parte, quae angustior est inferiore, longiorem esse quam in inferiore inscriptionem, sciendum est in superiore quidem CALT·L· et T·QVINCTIVS nomina nullo interstitio continuari, contra in inferiore aliquanto ampliore aliquod inter SVLPICEI et MAG intervallum interiectum esse. Quocum prorsus convenit quod post CALT·L· interpunctum est, non est post SVLPICEI.

Sub *E* quam novam tesseram gladiatoriam, anni quidem 697, exhibui ectypo stanneo usus ab Henzeno peramice ut solet misso, eadem est quam e Garruccii 'Dissertationibus archaeologicis' repetitam paucis nuper tractavi Musei Rhenani t. XIX p. 459 sqq. coll. p. 480. Vbi cum dubitabam num, quod Garruccius xylographum exemplum proposuit, fidem satis servaret, non immerito me dubitasse lithographum nunc nostrum docet, quod est tale:

STEPANVS
MAMMI
SP·A·D·IIX·K·AP
PLEN·Q·MET

Gravissimum est autem, quod perforandi modum Garruccius prodidit veritati omnino contrarium: quod enim ille arbitrato suo foramen finxit in primo

tertioque tesserae latere, id quamvis fracto manubrio planissime apparet ab altero ad quartum pertinuisse, prorsus id convenienter ei normae quam uno fortasse exemplo excepto antiquitas constanter observavit. Quod quam vim habeat et quam rationem, cum alibi uberius disputavi tum l. s. s. p. 461 significavi.

Ceterum quam Garruccius ibidem alteram tesseram publicaverat, spectantem eam ad annum 756:

	PVDENS
•	TITI
	SP·NON·APR
•	L·AEL·M·SERVIL·COS

ea ubi reperta sit vel qua via ad ipsum perlata, ne in altero quidem fasciculo 'Dissertationum' suarum, qui heri in manus meas pervenit, ullo verbo aperuit. Contra de *I* longae usu atque aetate ea contra me disputat p. 57 sq., disputat autem et calidius et obstinatius, quae eum credam non recocturum fuisse, si legisset perpendissetque quibus cum aliis tum ipsi pridem responsum est Musei Rhen. t. XIV p. 298 sqq. 378 sqq. 487 sq. Olim disputatis quae addam, in praesens duo potissimum habeo, non ea ad liberae temporis rei publicae pertinentia, quorum me finibus certo consilio tum fere continui, sed cum longius vagata licentia imperatoriae aetatis coniuncta. Primum enim in memoriam revocare accuratam Guilelmi Schmitzii quaestionem iuvat, qua is 'Studiorum orthoëpicorum et orthographicorum Latinorum', Marcoduri editorum a. 1860, capite V demonstravit novo consilio *I* longam ei sono exprimendo adhibitam esse qui medium quendam inter *i* vocalem et *j* consonantem locum obtineret in talibus qualia sunt *eius maior Troia*: quae cum Cicero cum Caesare *EIIVS POMPEIIVS MAIIA MAIOR TROIIA COIIVNX* scripsissent paullo molestius, post non tantum *EIVS* scriptura invaluit, sed novo praeterea artificio vel *EIIVS* vel adeo *EIVS* formae excogitatae sunt. — Alterum est, quod idem me Schmitzius monet eis addendum fuisse quae de *I* longae in 'monumento Ancyrano' crebritate dixi in nupera de tesseris commentatione

p. 339. In exemplis enim ex ipso principio monumenti illic commemoratis cum etiam **IMPERIO** habeatur, hoc autem vocabulum dubitatio nulla sit quin primae syllabae vocalem brevem habeat, non ullo modo longam, oblitus sum de caussa talis scripturae, cuius non mediocris in Caesareae aetatis titulis frequentia, uno verbo monere. Quam prorsus cum Schmitzio consentio non esse aliunde repetendam nisi e reverentiae sensu quodam quae ipsius **IMPERATORIS** personae atque maiestati deberi videretur.

Commode explendae tabulae aptum erat fragmentum e manubrio scyphi vitrei superstes, quod a Brunnio possessum et mecum communicatum sub *F* imitandum curavi. In superiore parte scripta

ASINI
PILIP

nomina, quae in inferiore minus plene iterantur, ipse iam Brunnus in 'Bulletin' arch. Rom. a. 1864 p. 83 rectissime dixit temporibus medio saeculo septimo prioribus tribuenda videri propter neglectam cum aspirationem tum geminationem consonantium. Omissi autem praenominis haec fortasse caussa fuit, quod non uni alicui Asinio, sed eiusdem gentis et familiae hominibus pluribus communique usui domestico vasculum destinatum erat.

Superest ut infra positarum scholarum ubertatem consuetae industriae vestrae, carissimi commilitones, atque adeo aciori commendemus ex eaque rerum ubertate uberrimos vos studiorum fructus capere iubeamus. Valete. Ser. Bonnae m. Iulio a. MDCCCLXIV.

SCHOLAE

SECUNDVM ORDINES DISCRIPTAE

I. ORDINIS THEOLOGORVM EVANGELICORVM

1. Professores ordinarii

- IOANNES PETRVS LANGE Dr. *Publice* I. Theologiam polemicam et irenicam tractabit bis dieb. Iov. et Ven. h. xii. *Privatim* II. Theologiam dogmaticam docebit quinquies h. xi. III. Epistolam Pauli ad Romanos explicabit ter dieb. Lun. Mart. Merc. h. xii.
- CONSTANTINVS SCHLOTTMANN Dr. *Publice* I. Hegelii doctrinam et scholae quae eam secuta est historiam exponet semel p. h. d. Merc. h. x. *Privatim* II. Iesaiam interpretabitur quinquies p. h. h. ix. III. Evangelium Ioannis quater p. h. h. x. enarrabit.
- GVILELMVS LVDOVICVS KRAFFT Dr. *Publice* I. Historiam ecclesiae aevi recentissimi ab anno huius saeculi XIV usque ad nostra tempora enarrabit bis terve p. h. h. p. i. *Privatim* II. Historiam ecclesiae usque ad Gregorii VII tempora tradet sexies p. h. h. viii.
- THEODORVS PLITT Dr. *Publice* I. De vinculo quo aevi nostri eruditio cum religione christiana continetur disseret d. Ven. h. v. II. S. Pauli apostoli ad Timotheum epistolas interpretabitur d. Lun. Mart. Iov. h. v. *Privatim* III. Artem catecheticae et doctrinae de cura animarum tradet quinquies h. iv.

2. Professores extraordinarii

- ADOLPHVS HERM. HENR. KAMPHAVSEN Lic. *Publice* I. Exercitationes Hebraicas moderabitur bis dieb. Mart. et Ven. h. ix. *Privatim* II. Leges pentateuchi explicabit ter dieb. Lun. Merc. Iov. h. ix. III. Introductionem in novum testamentum quater dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. x. proponet.
- MARTINVS KAEHLER Lic. P. E. Des. *Privatissime et gratis* I. Colloquia de theologia dogmatica apud ecclesias reformatas recepta moderabitur h. p. stat. *Privatim* II. Encyclopa-

diam et methodologiam theologicam docebit ter dieb. Iov. Ven. Sat. h. xii. III. Theologiam quam vocant biblicam novi testamenti quater h. iii. tradet.

3. *Privatim docens*

RVDOLPHVS BAXMANN Lic. *Gratis* I. Schleiermacheri vitam et aetatem describet d. Merc. et Sat. h. ix. *Privatim* II. Historiae ecclesiasticae partem secundam enarrabit quinquies h. viii.

II. ORDINIS THEOLOGORVM CATHOLICORVM

1. *Professores ordinarii*

I. O. HENRICVS ACHTERFELDT Dr. scholas nullas habere perget.

FR. XAV. DIERINGER Dr. *Publice* I. Doctrinam de sacramentis exponet bis p. h. h. x. *Privatim* II. Theologiae dogmaticae partem I docebit sexies p. h. h. ix. III. Artem homileticam tradet bis p. h. h. x. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes homileticas moderabitur h. p. i.

B. I. HILGERS Dr. *Publice* I. Acta Apostolorum bis p. h. h. iv exponet. *Privatim* II. Encyclopaediam theologiae christiano-catholicae tradet bis p. h. h. xi. III. Introductionem in libros sacros novi testamenti docebit ter p. h. h. xi. IV. Historiae ecclesiasticae partem I quinquies p. h. h. ix enarrabit.

HENRICVS IOSEPHVS FLOSS Dr. *Publice* I. Historiae ecclesiasticae partem III usque ad a. 1648 docebit bis p. h. h. vi. *Privatim* II. Encyclopaediam theologiae catholicae tractabit bis p. h. h. xi. III. Theologiae moralis partem II tradet quinquies p. h. h. viii. IV. Historiae ecclesiasticae partem I quinquies p. h. h. ix enarrabit.

FRANCISCVS HENRICVS REVSCH Dr. *Publice* I. Apologiam veteris testamenti tradere perget semel p. h. h. v. *Privatim* II. Introductionem in libros veteris testamenti docebit ter p. h. h. x. III. Vaticinia Messiana interpretabitur quater p. h. h. v. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes exegeticas moderari perget semel p. h. h. p. i.

2. *Professor extraordinarius*

LAVRENTIVS ROTH Dr. *Publice* I. Artem catecheticae tradet bis p. h. h. xii. II. De vocatione et praeparatione ad statum clericalem disseret semel p. h. h. xii. *Privatim* III. Theologiae pastoralis partem I tractabit ter p. h. h. xii. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes catecheticas moderari perget semel p. h. h. p. i.

3. *Privatim docentes*

FRANCISCVS PH. KAVLEN Dr. *Gratis* I. Exercitationes Hebraicas instituet bis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Isaiam prophetam interpretabitur quater p. h. h. xii.

IOSEPHVS LANGEN Dr. *Gratis* I. S. Pauli ad Galatas epistolam interpretabitur semel p. h. h. iv. *Privatim* II. Evangelium secundum Marcum explicabit quater p. h. h. viii.

HVBERTVS THEOPHILVS SIMAR Lic. *Gratis* I. Epistolam ad Ephesios explicabit semel p. h. h. viii. *Privatim* II. Evangelium secundum Matthaeum interpretabitur quater p. h. h. viii.

III. ORDINIS IVRECONSVLTORVM

1. Professores ordinarii

FERDINANDVS WALTER Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris Germanici antiqui bis h. i. tractabit. *Privatim* II. Encyclopaediam iuris quater h. xii tradet. III. Historiam iuris Romani quinquies h. x docebit. IV. Ius Germanicum privatum quinquies h. ix explicabit.

FRIDERICVS BLVHME Dr. *Privatissime et gratis* I. Libros iuris civilis interpretandi exercitationes moderabitur semel p. h. ab h. v ad vii. *Privatim* II. Encyclopaediam iuris tradet quinquies p. h. h. xii. III. Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum cum iure matrimoniali exponet sexies p. h. h. xi.

EDVARDVS BOECKING Dr. *Publice* I. Selecta iuris Romani capita tractabit h. p. i. *Privatim* II. Pandectas (excluso de hereditatibus iure) ad libros suos 'Grundriss der Pandekten' ed. V Bonnae a. 1861 ed. et 'Pandekten des römischen Privatrechts' vol. I Bonnae a. 1853 vol. II Lips. a. 1855 edd. senis p. h. h. xi. xii docebit.

CAROLVS SELL Dr. *Publice* I. Iustiniani institutionum librum primum interpretabitur lectionibus Sabbatinis h. x. II. Doctrinam de bonis coniugum, parentum liberorumque atque eorum, qui sub tutela curationeque sunt, docebit d. Merc. h. x. *Privatim* III. Institutiones et fontium iuris Romani notitiam tradet sexies p. h. h. xi. IV. Ius hereditarium Romanorum exponet quater p. h. h. x. V. Processum civilem iuris communis Germanici itemque Borussici explicabit sexies p. h. h. xii.

CLEMENS THEODORVS PERTHES Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris publici bis h. p. i. tractabit. *Privatim* II. Ius publicum Germanicum quinquies p. h. h. x docebit.

IOSEPHVS BAVERBAND Dr. *Publice* I. Doctrinam de bonis coniugum ex iure Francogallico bis h. p. i. tradet. *Privatim* II. Ius Francogallicum civile quod in terris Rhenanis viget sexies h. xi docebit. III. Ordinem iudiciorum criminalium tam ex iure Germanico communi quam ex iure Francogallico quod in terris Rhenanis viget explicabit quater h. v.

HVGO HAELSCHNER Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes iuris publici moderabitur semel ab h. v ad vii. *Privatim* II. Ius naturae sive philosophiam iuris tradet quinquies p. h. h. ix. III. Ius poenale tam commune quam Borussicum exponet quinquies p. h. h. iii.

2. Professores extraordinarii

ALFREDVS NICOLOVIVS Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris ecclesiastici Borussici tradet binis h. p. i. *Privatim* II. Ius gentium quater h. ix docebit. III. Ius feudale quater h. iv exponet.

HERMANNVS HVEFFER Dr. *Publice* I. Ius matrimoniale bis p. h. h. iv tradet. *Privatim* II. Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum quater h. iii docebit.

HENRICVS ACHENBACH Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes iuris privati Germa-

nici h. p. i. instituet. *Privatim* II. Historiam iuris Germanici quinque h. ix tradet. III. Ius civile Borussicum quinque h. x docebit.

3. *Privatim docentes*

- F. P. BREMER Dr. *Gratis* I. Repetitorium de selectis historiae iuris Romani capitibus bis p. h. h. p. i. instituet. *Privatissime* II. Repetitoria iuris Romani offert.
- OTTO KARLOWA Dr. *Gratis* I. Selectos iuris Romani locos, qui ad doctrinam de hereditatibus pertinent, interpretabitur bis h. p. i. *Privatim* II. Ius hereditarium Romanorum ad Boeckingii librum 'Grundriss der Pandekten' ed. V Bonnae a. 1861 sexies h. iv docebit. *Privatissime* III. Repetitoria de iure Romano offert.
- RICARDVS SCHROEDER Dr. *Privatissime et gratis* I. Speculum Saxonicum interpretabitur semel h. p. i. *Gratis* II. Ius maritimum exponet bis h. xi. *Privatim* III. Ius feudale docebit quater h. x.

IV. ORDINIS MEDICORVM

1. *Professores ordinarii*

- F. I. C. MAYER Dr. *Publice* de mammalium cerebro aget d. Lun. h. iii.
- MAVRICIVS NAVMANN Dr. *Publice* I. De historia medicinae disseret bis h. p. st. *Privatim* II. Pathologiam et therapiam specialem docebit sexies h. iv. III. Clinicum et policlinicum tam propaedeuticum quam therapeuticum moderari perget sexies h. xi et xii.
- M. I. WEBER Dr. *Privatim* exercitationes anatomicas practicas moderabitur una cum M. SCHVLTZIO P. O. sexies ab h. x ad xii et ab h. ii ad iv.
- GVILELMVS BVSCHE Dr. *Publice* I. Selecta capita chirurgiae tradet h. p. i. *Privatim* II. Clinicum chirurgico-ophthalmiatricum consueto more moderari perget sexies h. ix.
- GVSTAVVS VEIT Dr. *Publice* I. De morbis puerperarum disseret h. def. *Privatim* II. Gynaecologiam tradet quater h. iii. III. Medicinam forensam docebit quater h. iv. IV. Exercitationes practicas in clinico obstetricio quotidie h. viii moderari perget. *Privatissime* V. Cursum operationum obstetriciarum offert h. p. st.
- MAXIMILIANVS SCHVLTZE Dr. *Publice* I. Splanchnologiae partem tractabit d. Sat. h. viii. *Privatim* II. Anatomiam corporis humani tradet sexies h. ix. III. Exercitationes anatomicas practicas moderabitur una cum M. I. WEBERO P. O. sexies ab h. x ad xii et ab h. ii ad iv. IV. Anatomiam comparatam docebit d. Mart. et Ven. h. iii.
- EDVARDVS PFLVEGER Dr. *Privatissime et gratis* I. Experimentis et observationibus physiologicis operam dabit h. p. i. *Privatim* II. Physiologiae partem secundam i. e. vegetativam historia evolutionis inclusa quotidie h. xii explicabit. III. Physiologiam organorum sensuum ter h. ii docebit.
- I. FR. H. ALBERS Dr. *Publice* I. Formulare docebit bis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Materiam medicam generalem et specialem sexies h. v tradet. III. Encyclopaediam et methodologiam medicinae bis h. iv proponet.

C. OTTO WEBER Dr. *Publice* I. Cursum operationum in oculo instituendarum moderabitur bis p. h. h. ii. *Privatim* II. Anatomiam pathologicam specialem docebit quinquies h. viii. III. Aciurgiam seu doctrinam de operationibus chirurgicis nec non de instrumentis tradet quinquies h. iii.

2. Professores extraordinarii

HERMANNVS SCHAAFFHAUSEN Dr. *Publice* I. Anthropologiam bis p. h. h. iv tradet. *Privatim* II. Encyclopaediam et methodologiam artis medicae bis p. h. h. iv explicabit. III. Pathologiam et therapiam generalem demonstrationibus illustratam quater p. h. h. viii docebit.

ADOLPHVS LIB. BARO DE LA VALETTE S. GEORGE Dr. P. E. Des. *Publice* I. De generatione disseret d. Sat. h. iii. *Privatim* II. Anatomiam topographicam tradet d. Lun. et Merc. h. iii.

3. Privatim docentes

CAROLVS BINZ Dr. *Gratis* I. Polyclinicum paediatricum moderari perget bis h. xii. *Privatim* II. Auscultationem et percussione una cum exercitationibus practicis bis docebit. III. Materiam medicam et formulare docebit sexies h. v semel h. vi.

IOSEPHVS DOVTRÉLEPONT Dr. *Gratis* I. De morbis syphiliticis h. p. i. aget. *Privatim* II. Doctrinam de fasciis chirurgicis ter h. ii tradet.

F. C. M. FINKELNBURG Dr. *Gratis* I. De hygieine publica bis h. v disseret. *Privatim* II. Medicinam forensem et medicinae et iuris studiosis tradet quater h. v.

THEODORVS SAEMISCH Dr. *Gratis* I. De interioribus oculi morbis disseret semel h. vi. *Privatim* II. Clinicum ophthalmiatricum moderabitur bis h. x. *Privatissime* III. Cursum ophthalmoscopicum instituet bis h. vi.

CAROLVS WOLFF Dr. adversam valetudinem excusat.

V. ORDINIS PHILOSOPHORVM

1. Professores ordinarii

FRIDERICVS THEOPHILVS WELCKER Dr. venerabilem senectutem excusans a scholis vacabit.

IACOBVS NOEGGERATH Dr. *Publice* I. Institutiones administrandae rei metallicae bis p. h. h. xii tradet. *Privatim* II. Geologiam quater docebit h. vi. Praeterea III. Exercitationes mineralogicas Seminarii Reg. physici hora consueta moderabitur.

CHRISTIANVS AVGVSTVS BRANDIS Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes logico-metaphysicas horis post statuendis moderabitur. *Privatim* II. Praemissis logices elementis metaphysicorum principia exponet quater h. iii.

C. G. C. BISCHOF Dr. *Publice* I. Selecta geologiae capita d. Mart. h. v et vi tractabit. *Privatim* II. Chemiam analyticam experimentalem ter p. h. d. Lun. Mart. Merc. h. xi et xii

- exponet. III. Technologiam ter p. h. d. Iov. Ven. Sat. h. xi et xii docebit. Praeterea IV. Exercitationes chemicas Seminarii Reg. physici regere perget.
- IOAN. FRIDERICVS AVG. VAN CALKER Dr. *Publice* I. Encyclopaediam philosophiae exponet bis p. h. h. v. *Privatim* II. Logicam et dialecticam docebit quater h. iii. III. Psychologiam empiricam et theoreticam explicabit quater h. v.
- FRID. GVIL. AVG. ARGELANDER Dr. *Publice* I. De micrometris aget bis p. h. h. xi. *Privatim* II. Astronomiam populariter docebit quater p. h. h. xi. *Privatissime et gratis* III. Exercitationes astronomicas practicas moderari perget horis commodis.
- FRIDERICVS DIEZ Dr. *Privatissime et gratis* I. Hispanicae linguae elementis praemissis Cervantis Numantiam auditoribus interpretandam proponet bis p. h. h. iii. *Privatim* II. Marcum ab Vifila Gothice versum explicabit bis terve. III. Scholas Italicas habebit ter.
- IVLIVS PLVECKER Dr. *Publice* I. Exercitationes analyticas instituet. *Privatim* II. Physicen experimentalem sexies h. xii docebit. III. Geometriam analyticam quater h. x explicabit. Praeterea IV. Exercitationes physicas Seminarii Reg. regere perget.
- FRIDERICVS RITSCHL Dr. *Privatissime et gratis* I. Societatis epigraphicae exercitationibus more consueto praeerit bis h. xi et xii. *Privatim* II. Plauti Militem gloriosum quater p. h. interpretabitur h. iv. Praeterea III. Prometheus Aeschyliae interpretationem et disputandi exercitationes Seminarii Reg. philologici moderabitur d. Merc. Sat. h. iv et v.
- C. BERGEMANN Dr. *Publice* I. Chemiae organicae partem pharmaceuticam bis exponet h. iv. *Privatim* II. Chemiam experimentalem h. iii sexies docebit. III. Exercitationes chemicopharmaceuticas ab h. viii in laboratorio pharmaceutico moderabitur.
- CHRISTIANVS LASSEN Dr. *Publice* elementa linguae Sanscriticae docebit bis p. h. h. x.
- LVDOVICVS SCHOPEN Dr. *Publice* Taciti Annales interpretabitur bis h. v.
- OTTO IAHN Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes Seminarii archaeologici moderabitur bis h. xi. *Privatim* II. Platonis Convivium interpretabitur editionem a se curatam secuturus quater h. xii. Praeterea in Seminario Reg. philologico Callimachi hymnos tractabit et disputandi exercitationibus praeerit bis h. xi.
- IOANNES GILDEMEISTER Dr. P. O. Des. *Publice* I. Linguae arabicae elementa tradet ter p. h. h. ii. *Privatim* II. Zamakhsharii commentarium in Quranum proponet quater h. p. i. *Privatissime et gratis* III. Lectiones Syriacas bis h. ii et IV. Arabicas bis h. xi continuabit V. Zamakhsharii Mufacçalum exponet bis h. xi. VI. Firdosii lectionem moderabitur bis h. iii. VII. In docenda lingua Sanscritica perget bis h. iii. VIII. Scriptores Sanscriticos difficiliore tractabit bis h. p. i.
- HENRICVS CAROLVS LVDOLPHVS DE SYBEL Dr. *Publice* I. Exercitationes Seminarii Reg. historici moderabitur h. p. i. *Privatim* II. Politicen docebit quater p. h. h. v.
- CAROLVS MONNARD Dr. *Publice* I. Litterarum Gallicarum saeculi xvi et xvii historiam bis h. vi enarrabit. *Privatim* II. Molierii comoedias selectas explicabit adiunctis loquendi scribendique exercitiis semel h. xi et ter h. vi.
- G. B. MENDELSSOHN Dr. P. O. Des. scholas non habebit.
- PETRVS KNOODT Dr. *Publice* I. Philosophiam Aristotelicam exponet bis p. h. h. v. *Privatim* II. Logicam docebit quinquies h. iii.

- F. H. TROSCHER Dr. *Publice* I. Introductionem in historiam naturalem exhibebit d. Lun. et Merc. h. iv. *Privatim* II. Zoologiam pharmaceuticam docebit d. Mart. Iov. Ven. h. iv. *Praeterea* III. In Seminario Reg. physico exercitationes zoologicas moderari perget.
- CAROLVS SIMROCK Dr. *Publice* I. Carmina Theodisca selecta interpretabitur bis p. h. h. viii et ix d. Sat. *Privatim* II. Historiam linguae litterarumque Germanicarum tradet quinquies p. h. h. viii.
- ERWINVS NASSE Dr. *Publice* I. De re nummaria et de mensis publicis aget semel vel bis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Oeconomiam publicam docebit quater vel quinquies p. h. h. iv.
- HERMANNVS SCHACHT Dr. *Publice* I. De fecundatione plantarum semel h. iii aget. *Privatim* II. De plantis officinalibus disseret easque siccitas et earundem partes officinales demonstrabit ter p. h. h. xi. III. Pharmacognosiam botanicam explicabit ter p. h. h. xi. *Praeterea* IV. Seminarii physici exercitationes botanicas h. iii moderabitur.
- ANTONIUS HENRICVS SPRINGER Dr. *Publice* I. Vitam M. A. Buonarroti enarrabit semel p. h. h. v. *Privatim* II. Historiam artis Germanicae tradet quater h. x.
- FRANCISCVS GVILELMVS KAMPSCHVLTE Dr. *Publice* I. Exercitationes Seminarii Reg. historici moderabitur h. p. i. *Privatim* II. Historiam aevi medii docebit quater p. h. h. xi.
- RVDOLPHVS LIPSCHITZ Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes mathematicas moderabitur semel p. h. h. ix. *Privatim* II. Elementa calculi differentialis et integralis docebit quater p. h. h. ix. III. Theoriam virium secundum legem Newtonianam agentium exponet quater p. h. h. x.

2. Professores extraordinarii

- H. C. BREIDENSTEIN Dr. *Publice* I. Artis musicae doctrinam generalem et harmoniae systema semel h. c. tradet. *Privatissime* (sed nonnullis theologiae studiosis *gratis*) II. Scholae organo canendi una cum canendi exercitationibus horis commodis habebit. III. Exercitationes practicas modos musicos componendi instituet h. c.
- F. CH. ARIESE Dr. *Publice* I. Trigonometriam planam et quam dicunt sphaericam bis p. h. h. vi exponet. *Privatim* II. Geometriam analyticam spatii formarum ter quaterve p. h. h. v docebit. III. Calculi integralis selecta capita bis terve h. vi explicabit.
- PETRVS KAVFMANN Dr. *Publice* I. Politicam tradet bis p. h. h. x. *Privatim* II. Oeconomiae publicae praecepta gravissima ter p. h. h. v docebit.
- FRANCISCVS RITTER Dr. *Publice* I. Cornelii Taciti Agricolam interpretabitur d. Merc. et Sat. h. viii. *Privatim* II. Litterarum Graecarum historiam enarrabit quinque primis hebdom. dieb. h. ix.
- GVSTAVVS RADICKE Dr. *Publice* I. Meteorologiam bis p. h. h. v tradet. *Privatim* II. Elementa matheseos quater p. h. h. ix docebit. III. Staticen analyticam ter p. h. h. xi explicabit.
- FRIDERICVS HEIMSOETH Dr. *Publice* I. Horatii carmina selecta interpretabitur bis p. h. h. x. *Privatim* II. Sophoclis Oedipum Coloneum quater hor. ead. tractabit.
- NICOLAUS DELIVS Dr. *Publice* I. Shaksperii carmina minora (Sonnets) interpretabitur se-

- mel p. h. h. xii. *Privatim* II. Litterarum Anglicarum historiam enarrabit quinques p. p. h. iii. III. Divinae Comoediae partem secundam interpretabitur ter p. h. h. xii.
- H. LANDOLT Dr. *Publice* I. De stoechiometria disseret semel p. h. h. v. *Privatim* II. Chemiam experimentalem sexies h. iii docebit. III. Exercitationes practicas in laboratorio chemico moderabitur dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven ab h. viii ad xii et ab h. ii ad v.
- CAROLVS SCHAARSCHMIDT Dr. P. E. Des. *Publice* I. Exercitationes philosophicas more solito instituet bis p. h. h. p. ind. *Privatim* II. Logicam docebit quater h. p. i. III. Psychologiam tradet quater h. p. ind.
- GERARDVS VOM RATH Dr. P. E. Des. *Publice* I. Mineralogiam metallorum docebit semel h. xi. *Privatim* II. Mineralogiam tradet quinques h. xi. III. Petrographiam explicabit bis h. xi.
- IOSEPHVS NEVHAEVSE Dr. P. E. Des. *Publice* I. Disputationes philosophicas moderabitur simulque Aristotelis metaphysicen interpretabitur bis p. h. h. viii. *Privatim* II. Logicam docebit quater h. viii. III. Veteris philosophiae historiam enarrabit quater quinquesve h. iii.

3. *Privatim docentes*

- CAROLVS IVSTVS ANDRAE Dr. *Privatim* I. Geognosiam quater p. h. h. viii explicabit. III. Mineralogiam docebit quinques p. h. h. ii.
- THEODORVS BERNHARDT Dr. *Gratis* I. Historiam veteris Romae criticam enarrabit bis p. h. *Privatissime et gratis* II. Rem diplomaticam docebit bis p. h.
- ALBERTVS MAXIM. FISCHER Dr. *Privatim* logicam quater p. h. h. p. ind. docebit.
- FRANCISCVS GEHRING Dr. *Gratis* I. Exercitationes mathematicas moderabitur semel p. h. *Privatim* II. Mechanicam analyticam quater p. h. tractabit. III. Introductionem in analysin infinitorum ter p. h. exhibebit.
- FRIDERICVS HILDEBRAND Dr. *Gratis* I. De plantis cryptogamicis d. Sat. h. x aget. *Privatim* II. Anatomiam et physiologiam plantarum quater h. p. i. explicabit.
- GVILELMVS MAVRENBRECHER Dr. *Gratis* I. Historiam imperatorum Germanicorum ab a. 950 ad 1250 tradet bis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Historiam aevi recentioris inde ab exeunte saeculo XV enarrabit quater p. h. h. ix.
- THEODORVS MERZ Dr. *Gratis* I. De philosophia Germanica saeculi XIX, quatenus ad cultum humanum valuerit, semel p. hebdomadae h. p. i. disseret. *Privatim* II. Introductionem in studium philosophicum et encyclopaediam totius philosophiae quater p. hebdomadae h. p. i. exhibebit.
- CAROLVS A NOORDEN Dr. *Gratis* I. Historiam litterarum Germanicarum medii aevi enarrabit bis d. Merc. Sat. h. xii. *Privatim* II. Historiam Germaniae tradet quater h. iii. *Privatissime et gratis* III. Exercitationes historicas instituet semel p. h. h. p. i.
- AVGVSTVS REIFFERSCHIED Dr. commeatu impetrato inter externos peregrinans a scholis vacabit.
- HERM. VOGELSANG Dr. *Gratis* I. Geologiae historiam tradet bis h. vi. *Privatim* II. Introductionem in mineralogiam exhibebit quater h. ix.

CURTIVS WACHSMUTH Dr. *Gratis* I. Alexandri M. et successorum historiam enarrabit bis h. III. dieb. Merc. et Sat. II. Pompeiorum oppidum describet d. Merc. et Sat. h. III. *Privatim* III. Graecorum et Romanorum antiquitates privatas enarrabit quater h. III. *Privatissime et gratis* IV. Disputandi exercitationes societatis philologicae moderari perget bis h. p. ind.

* * *

R. NADAUD Lect. *Gratis* I. Grammaticam Francogallicam cum colloquiis coniunctam bis p. h. docebit. *Privatim* II. Disputationes et colloquia Francogallica exercitationesque scribendi instituet atque Cornelii tragoedias tractabit ter p. h.
C. HOHE *Gratis* I. Artem delineandi semel p. h. ab h. II ad IV docebit. *Privatim* II. De perspectiva lineari et de coloribus doctrinam tradet. *Privatissime* III. Exercitationes pingendi instituet.

ARTES GYMNASTICAE

Arma tractandi modos tradet EHRICH.

DISCIPLINARVM APPARATVS ET INSTITVTA

Bibliotheca academica senis p. h. diebus ab h. II ad IV patebit, legitimeque petentibus eius copiae prompte officioseque dispensabuntur.

Practerea apparatus et instituta variis disciplinis parata haec sunt: Anagnostorium academicum; — Institutum evangelico-theologicum; — Theatrum anatomicum, Clinicum et poli-clinicum medicum; Cursus practicus psychiatricus in nosocomio insanorum Sigburgensi, per feriarum tempus instituendus; Clinicum et poli-clinicum chirurgicum et ophthalmiatricum; Apparatus instrumentorum et ligaminum chirurgicorum; Xenodochium obstetricium; Institutum physiologicum; Apparatus pharmacologicus; — Specula astronomica; Supellex instrumentorum physices; Laboratorium chemicum et practicum chemicum; Laboratorium pharmaceuticum; Museum mineralogicum zoologicumque; Hortus botanicus; — Gypsotheca illustrandae arti antiquae, Museum antiquitatum Rhenanarum; Apparatus musicus; Apparatus technologicus; — Institutum oeconomiae rurali exercendae.

Seminarii Regii theologici evangelicorum exercitationes LANGE, SCHLOTTMANN et KRAFFT PP. OO. regere pergent. — Seminarii Regii homiletici et catechetici evangelicorum exercitationes moderabitur PLITT P. O.

Seminarii Regii homiletici et catechetici catholicorum exercitationes moderabuntur DIERINGER P. O. et ROTH P. E. — Theologiae catholicae studiosos in convictorio degentes moderante ROTHIO P. E. inspectore repetendis lectionibus disputationibusque instituendis exercebunt Repetentes.

De seminario Regio philologico sub nominibus professorum ord. philos. RITSCHL et IAHN Directorum dictum est; — de seminario Regio physico sub nominibus professorum ord. philos. NOEGGERATH, BISCHOF, PLVECKER, TROSCHER et SCHACHT; — de seminario Regio historico sub nominibus professorum ord. philos. DE SYBEL et KAMPSCHVLTE.

S C H O L A E

QVAE IN ACADEMIA CAMERALI ET GEORGICA POPPELSDORFIA HABEANTVR

In rei agrariae studium introducet initio lectionum HARTSTEIN Dr. et Dir.

Agrorum culturam generalem bis p. h. docebit idem.

Rerum rusticarum administrationem ter p. h. tradet idem.

Artem tabellarum rusticarum accepti et expensi recte conficiendarum bis p. h. docebit KRAEMER Dr.

Litterarum ad rem agrariam spectantium historiam semel p. h. tradet idem.

Ovium curam et lanae recte aestimandae artem explicabit bis p. h. idem.

De equorum cura, partu, calecandi arte aget bis p. h. SCHELL veterinarius.

Anatomiam et physiologiam animalium domesticorum bis p. h. enarrabit idem.

Pomorum curam ter p. h. tractabit SINNING inspector horti botanici.

Silvarum colendarum, tuendarum taxandarumque artem ter p. h. explicabit VONHAV-SEN Dr.

De venatu et piscatu semel p. h. aget idem.

Chemiam anorganicam experimentalem quater h. p. exponet FREYTAG Dr. et Prof.

De physica experimentali (caloris doctrina et meteorologia) bis p. h. disseret idem.

Exercitationes chemiae analyticae in laboratorio instituendas moderabitur idem.

Technologiam rei agrariae docebit bis p. h. idem.

Mineralogiam et geognosiam bis p. h. exponet RISSE.

Plantarum physiologiam ter p. h. tradet SACHS Dr. et Prof.

Exercitationes physiologicas et microscopicas instituet idem.

Historiam naturalem animalium osseorum bis p. h. explicabit idem.

Oeconomiam politicam sive nationalem bis p. h. proponet KAVFMANN Dr. et Prof.

In ius agrarium ter p. h. introducet ACHENBACH Dr. et Prof.

Architecturam rei rusticae accommodatam bis p. h. tradet SCHVBERT architectus.

De arte hydraulica curaue viarum semel p. h. aget idem.

Artem delineandi bis p. h. docebit idem.

ORFIA HABEVNTVR

N Dr. et Dir.

andarum bis p. h. docebit

radet idem.

h. idem.

veterinarius.

enarrabit idem.

tanici.

h. explicabit VONHAV-

EYTAG Dr. et Prof.

p. h. disseret idem.

derabitur idem.

e m.

FMANN Dr. et Prof.

f.

VBERT architectus.

SCHOLAE

HORARVM ORDINE DISCRIPTAE

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
EVANGELICAE	CATHOLICAE		
Historiam ecclesiae usque ad Gregorii VII tempora sexies Krafft P. O. — Historiae ecclesiasticae partem II quinquies Baxmann Lic.	Theologiae moralis partem II quinquies Floss P. O. — Evangelium secundum Marcum quater Langen Dr. — Evangelium secundum Matthaeum quater Simar Lic. — Epistolam ad Ephesios semel idem.		Don VIII Clinicum Splanchnologi tum patho ber P. O. — quater Scha
Iesaiam quinquies Schlottmann P. O. — Leges Pentateuchi ter Kamphausen P. E. — Exercitationes Hebraicas bis idem. — Schleiermachers vitam et aetatem bis Baxmann Lic.	Theologiae dogmaticae partem I sexies Dieringer P. O. — Historiae ecclesiasticae partem I quinquies Hilgers P. O. — Historiae ecclesiasticae partem I quinquies Floss P. O.	Ius Germanicum privatum quinquies Walter P. O. — Ius naturae sive philosophiam iuris quinquies Haelschner P. O. — Ius gentium quater Nicolovius P. E. — Historiam iuris Germanici quinquies Achenbach P. E.	Ham IX Clinicum Jasch P. O. des Schultz
Evangelium Ioannis quinquies Schlottmann P. O. — De Hegelianismo semel idem. — Introductionem in nov. testam. quater Kamphausen P. E.	Artem homileticam bis Dieringer P. O. — Doctrinam de sacramentis bis idem. — Introductionem in v. t. ter Reusch P. O.	Historiam iuris Romani quinquies Walter P. O. — Ius hereditarium quater Sell P. O. — Iustiniani institutionum librum primum semel idem. — Doctrinam de bonis coniugum semel idem. — Ius publicum Germanicum quinquies Perthes P. O. — Ius civile Borussicum quinquies Achenbach P. E. — Ius feudale quater Schroeder Dr.	Ham X Exercitati Schultze P. hemisch D
Theologiam dogmaticam quinquies Lange P. O.	Introductionem in libros sacros n. t. ter Hilgers P. O. — Encyclopaediam theologiae christianocatholicae bis idem. — Encyclopaediam theologiae catholicae bis Floss P. O.	Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum cum iure matrimoniali sexies Bluhme P. O. — Pandectas sexies Boecking P. O. — Institutiones et fontium iuris Romani notitiam sexies Sell P. O. — Ius civile Francogallicum, quod in terris Rhenanis viget sexies Bauerband P. O. — Ius maritimum bis Schroeder Dr.	Ham XI Clinicum mann P. O. des Schultz

IVRIDICAE

Germanicum privatum quintus P. O. — Ius naturae philosophiam iuris quinquies P. O. — Ius gentium Nicolovius P. E. — Historia Germanici quinquies P. E.

Germanicum iuris Romani quintus P. O. — Ius hereditarium quater Sell P. O. — Institutionum librum priorem idem. — Doctrinam coniugum semel idem. — Ius Germanicum quinquies P. O. — Ius civile quinquies Achenbach P. E. — Ius feudale quater P. E.

Germanicum catholicum evangelicorum cum iure civili sextus Bluhme P. O. — Ius Boecking Institutiones et fontium iuris notitiam sextus Sell P. O. — Ius civile Francogallicum, Germania Rhemana viget secundum P. O. — Ius maxime Schroeder Dr.

MEDICAE

Hm

VIII

Clinicum obstetricium sextus Veit P. O. — Splanchnologiam semel Schultze P. O. — Anatomiam pathologicam specialem quinquies O. Weber P. O. — Pathologiam et therapiam generalem quater Schaaffhausen P. E.

Hm

IX

Clinicum chirurgico-ophthalmiatricum sextus P. O. — Anatomiam corporis humani semel Schultze P. O.

Hm

X

Exercitationes anatomico-practicas sextus Schultze P. O. — Clinicum ophthalmiatricum bis Haemisch Dr.

Hm

XI

Clinicum et policlinicum medicum sextus Naumann P. O. — Exercitationes anatomico-practicas Schultze P. O.

PHILOSOPHICAE

Exercitationes chemico-pharmaceuticas Bergemann P. O. — Carmina Theodisca selecta semel Simrock P. O. — Historiam linguarum litterarumque Germanicarum quinquies idem. — Taciti Agricolae bis Ritter P. E. — Exercitationes practicas in laboratorio chemico Landolt P. E. — Logica quater Neuhaeuser P. E. — Disputationes philosophicas idem. — Aristotelis metaphysicen idem. — Geognosiam quater Andrae Dr.

Carmina Theodisca semel Simrock P. O. — Elementa calculi differentialis et integralis quater Lipschitz P. O. — Exercitationes mathematicas semel idem. — Litterarum Graecarum historiam quinquies Ritter P. E. — Elementa matheseos quater Radicke P. E. — Historiam veteris Romae criticam bis Bernhardt Dr. — Historiam aevi recentioris quater Maurenbrecher Dr. — Introductionem in mineralogiam quater Vogelsang Dr.

Geometriam analyticam quater Pluecker P. O. — Exercitationes analyticas idem. — Linguam Sanscriticam bis Lassen P. O. — Historiam artis Germanicae quater Springer P. O. — Theoriam virium secundum legem Newtonianam agentium quater Lipschitz P. O. — Politiam bis Kaufmann P. E. — Sophoclis Oedipum Coloneum quater Heimsoeth P. E. — Horatii carmina selecta bis idem. — Petrographiam bis vom Rath P. E. — De plantis cryptogamicis semel Hildebrand Dr.

Chemiam analyticam experimentalem ter Bischof P. O. — Technologiam ter idem. — Astronomiam popularem quater Argelander P. O. — De micrometris bis idem. — Exercitationes societatis epigraphicae semel Ritschl P. O. — Exercitationes Seminarii Reg. philologici bis Iahn P. O. — Exercitationes Seminarii archaeologici bis idem. — Lectiones Arabicas bis Gildemeister P. O. — Zamaqsharii Mafacqalum bis idem. — Gallice scribendi exercitia semel Monnard P. O. — De plantis officinalibus ter Schacht P. O. — Pharmacognosiam botanicam ter idem. — Historiam aevi medii quater Kampschulte P. O. — Staticen analyticam ter Radicke P. E. — Mineralogiam quinquies vom Rath P. E. — Mineralogiam metallorum semel idem. — Mechanicen analyticam quater Gehring Dr.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
EVANGELICAE	CATHOLICAE		
Epistolam Pauli ad Romanos ter Lange P. O. — Theologiam polemicam et irenicam bis idem. Encyclopaediam et methodologiam theologiae ter Kaehler P. E.	Artem catechetica bis Roth P. E. — De vocatione et praeparatione ad statum clericalem semel idem. — Theologiae pastoralis partem I ter idem. — Isaiam quater Kaulen Dr.	Encyclopaediam iuris quater Walter P. O. — Encyclopaediam iuris quinque Bluhme P. O. — Pandectas sexies Boecking P. O. — Processum civilem iuris communis ac Borussici sexies Sell P. O.	Hor XII Clinicum mann P. O. ia vegetativ Pflueger Dinz Dr.
Theologiam novi test. quater Kaehler P. E.		Ius poenale tam commune quam Borussicum quinque Haelsch-ner P. O. — Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum quater Hueffer P. E.	Hor II Physiolo ger P. O. — series M. I. in oculo inst Doctrinam d pont Dr.
De aevi nostri eruditione semel Plitt P. O. — Epistolas ad Timotheum ter idem.	Acta apostolorum bis Hil-gers P. O. — Epistolam ad Galatas semel Langen Dr.	Ius feudale quater Nicolovius P. E. — Ius matrimoniale bis Hueffer P. E. — Ius hereditarium Romanorum sexies Karlowa Dr.	Hor III De man — Exercitati Weber P. O. O. — Anator O. — Aciurg pneratione P. E. — An IV Patholog Saumann I Veit P. O. — medicum bis methodologia sen P. E. — quater idem

IVRIDICAE

Encyclopaediam iuris quater
P. O. — Encyclopaediam
quies Bluhme P. O. —
sexies Boecking P. O. —
ssum civilem iuris com-
Borussici sexies Sell P. O.

enale tam commune quam
n quies Haelsch-
P. — Ius ecclesiasticum
um et evangelicorum qua-
fer P. E.

udale quater Nicolo-
P. — Ius matrimoniale
er P. E. — Ius heredi-
manorum sexies Kar-

MEDICAE

XII

Clinicum et polyclinicum medicum sexies Nau-
mann P. O. — Physiologiae partem secundam
ia vegetativam historia evolutionis inclusa sexies
Pflueger P. O. — Polyclinicum paediatricum bis
Binz Dr.

II

Physiologiam organorum sensuum ter Pflue-
ger P. O. — Exercitationes anatomico-practicas
sexies M. I. Weber P. O. — Cursum operationum
in oculo instituendarum bis O. Weber P. O. —
Doctrinam de fasciis chirurgicis ter Dautrele-
pont Dr.

III

De mammalium cerebro semel Mayer P. O.
— Exercitationes anatomico-practicas sexies M. I.
Weber P. O. — Gynaecologiam quater Veit P.
O. — Anatomiam comparatam bis Schultze P.
O. — Aciurgiam quinquies O. Weber P. O. — De
pneratione semel de la Valette St. George
P. E. — Anatomiam topographicam bis idem.

IV

Pathologiam et therapiam specialem sexies
Naumann P. O. — Medicinam forensis quater
Veit P. O. — Encyclopaediam et methodologiam
medicam bis Albers P. O. — Encyclopaediam et
methodologiam artis medicae bis Schaaffhau-
sen P. E. — Pathologiam et therapiam generalem
quater idem.

PHILOSOPHICAE

Institutiones administrandae rei metallicae bis Noeggerath
P. O. — Chemiam analyticam experimentalem ter Bischof P. O. —
Technologiam ter idem. — Physicen experimentalem sexies Pluecker
P. O. — Exercitationes societatis epigraphicae semel Ritschl
P. O. — Platonis convivium quater Iahn P. O. — Shaksperii car-
mina minora semel Delius P. E. — Dantis divinam comoediam
ter idem. — Historiam litterarum Germanicarum medii aevi bis a
Noorden Dr. — De Pompeiorum oppido semel bisve Wach-
smuth Dr.

Institutiones linguae Arabicae ter Gildemeister P. O. —
Lectiones Syriacas bis idem. — Exercitationes practicas in labora-
torio chemico Landolt P. E. — Mineralogiam quinquies Andrae
Dr. — Grammaticam Francogallicam cum colloquiis coniunctam bis
Nadaud Lect.

Seminarii physici exercitationes mineralogicas Noeggerath
P. O. — Logicam et methaphysicam quater Brandis P. O. — Lo-
gicam et dialecticam quater van Calker P. O. — Chemiam experi-
mentalem sexies Bergemann P. O. — Firdosium bis Gilde-
meister P. O. — Lectiones Sanscriticas bis idem. — Logicam
quinquies Knoodt P. O. — Seminarii physici exercitationes zoolo-
gicas Troeschel P. O. — Eiusdem botanicas Schacht P. O. —
De fecundatione plantarum semel idem. — Litterarum Anglicarum
historiam quinquies Delius P. E. — Chemiam experimentalem sex-
ies Landolt P. E. — Historiam philosophiae veteris quater quin-
quies Neuhaeuser P. E. — Historiam Germaniae quater a Noor-
den Dr. — Graecorum et Romanorum antiquitates privatas quater
Wachsmuth Dr. — Alexandri M. et successorum historiam bis
idem.

Seminarii physici exercitationes chemicas Bischof P. O. —
Eiusdem physicas Pluecker P. O. — Plauti Militem gloriosum
quater Ritschl P. O. — Seminarii Reg. philologici exercitationes
bis idem. — Chemiae organicae partem pharmaceuticam bis Ber-
gemann P. O. — Introductionem in historiam naturalem bis Tro-
schel P. O. — Zoologiam pharmaceuticam ter idem. — Oecono-
miam publicam quater vel quinquies Nasse P. O.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE
EVANGELICAE	CATHOLICAE	
Catecheticon et doctrinam de cura animarum quinquies Plitt P. O.	Vaticinia Messiana quater Reusch P. O. — Apologiam v. t. semel idem.	Libros iuris civiles interpretandi exercitationes semel Bluhme P. O. — Ordinem iudiciorum criminalium tam ex iure Germanico communi quam ex iure Francogallico quod in terris Rhenanis viget quater Bauerband P. O. — Exercitationes iuris publici semel Haelschner P. O. — Exercitationes iuris privati Germanici semel Achenbach P. O.
	Historiae ecclesiasticae partem III usque ad a. 1648 bis Floss P. O.	Libros iuris civilis interpretandi exercitationes semel Bluhme P. O. — Exercitationes iuris publici semel Haelschner P. O.
Historiam ecclesiae aevi recentissimi ab anno huius saeculi XIV Krafft P. O. — Colloquia dogmatica Kaehler P. E.	Exercitationes homileticas Dieringer P. O. — Exercitationes exegeticas Reusch P. O. — Exercitationes catecheticas Roth P. E. — Exercitationes Hebraicas Kaulen Dr.	Selecta capita iuris Germanici antiqui Walter P. O. — Selecta iuris Romani capita bis Boecking P. O. — Selecta capita iuris publici bis Perthes P. O. — Doctrinam de bonis coniugum ex iure Francogallico bis Bauerband P. O. — Selecta capita iuris ecclesiastici Borussici bis Nicolovius P. E. — Repetitorium de selectis historiae iuris Romani capitibus bis Bremer Dr. — Selectos iuris Romani locos, qui ad doctrinam de hereditatibus pertinent bis Karlowa Dr. — Speculi Saxonici interpretationem semel Schroeder Dr.

Materia
P. O. — M.
Medicinam
— Hygiene

Formul
mulare med
nascopium
oculi morbi

Historia
Selecta capi
bis puerper
tum obsteti
ervationes
mulare bis
tatione et
yphiliticis

IVRIDICAE

ros iuris civiles interpre-
 - Exercitationes semel Bluhme
 - Ordinem iudiciorum cri-
 - m tam ex iure Germanico
 - ni quam ex iure Francogal-
 - lic in terris Rhenanis viget
 - Bauerband P. O. —
 - ationes iuris publici semel
 - ehner P. O. — Exercita-
 - iuris privati Germanici se-
 - chenbach P. O.

ros iuris civilis interpre-
 - Exercitationes semel Bluhme
 - Exercitationes iuris pu-
 - mel Haelschner P. O.

lecta capita iuris Germanici
 - Walter P. O. — Selecta
 - mani capita bis Boecking
 - Selecta capita iuris pu-
 - Perthes P. O. — Doctri-
 - bonis coniugum ex iure
 - gallico bis Bauerband P.
 - lecta capita iuris ecclesia-
 - prussici bis Nicolovius
 - Repetitorium de selectis
 - e iuris Romani capitibus bis
 - r Dr. — Selectos iuris Ro-
 - cos, qui ad doctrinam de
 - tibus pertinent bis Kar-
 - — Speculi Saxonici in-
 - tionem semel Schroe-

MEDICAE

V

Materiam medicam generalem sexies Albers
 P. O. — Materiam medicam sexies Binz Dr. —
 Medicinam forensam quater Finkelnburg Dr.
 — Hygienam publicam bis idem.

VI

Formulare med. bis Albers P. O. — For-
 mulare med. semel Binz Dr. — Cursum ophthal-
 moscopium Saemisch Dr. — De interioribus
 oculi morbis semel idem.

statuendis

Historiam medicinae bis Naumann P. O. —
 Selecta capita chirurgiae Busch P. O. — De mor-
 bis puerperarum Veit P. O. — Cursum operatio-
 num obstetriciarum idem. — Experimenta et ob-
 servationes physiologicas Pflueger P. O. — For-
 mulare bis Albers P. O. — Cursum de auscul-
 tatione et percussione Binz Dr. — De morbis
 syphiliticis Doutelepeont Dr.

PHILOSOPHICAE

Selecta geologiae capita semel Bischof P. O. — Psychologiam
 empiricam et theoreticam quater van Calker P. O. — Encyclo-
 paediam philosophiae bis idem. — Seminarii Reg. philologici ex-
 citationes bis Ritschl P. O. — Politicam quater a Sybel P. O. —
 Philosophiam Aristotelicam bis Knoedt P. O. — Vitam M. A. Buo-
 narotti semel Springer P. O. — Geometriam analyticam spatii
 formarum ter quater a Riese P. E. — Gravissima oeconomiae
 publicae praecepta ter Kaufmann P. E. — Meteorologiam bis
 Radicke P. E. — Stoechiometriam semel Landolt P. E. — Dis-
 putationes et colloquia Francogallica, exercitationes scribendi et
 Cornelli tragoedias ter Nadaud Lect.

Geologiam quater Noeggerath P. O. — Selecta geologiae ca-
 pita semel Bischof P. O. — Historiam litterarum Gallicarum bis
 Monnard P. O. — Molierii comoedias selectas ter idem. — Tri-
 gonometriam bis a Riese P. E. — Selecta calculi integralis capita
 bis terve idem. — Geologiae historiam bis Vogelsang Dr.

Exercitationes logico-metaphysicas Brandis P. O. — Exerci-
 tationes astronomicas practicas Argelander P. O. — Vlfiam bis
 Diez P. O. — Grammaticam Italicam ter idem. — Taciti Annales
 bis Schopen P. O. — Difficiliores scriptores Indos bis Gildemei-
 ster P. O. — Zamakhsharii commentarium in Quranum quater idem.
 — Exercitationes Seminarii Regii historici a Sybel P. O. — De re
 nummaria et de mensis publicis Nasse P. O. — Exercitationes Se-
 minarii Reg. historici Kampschulte P. O. — Artis musicae doc-
 trinam generalem Breidenstein P. E. — Scholas organo canendi
 idem. — Exercitationes pract. modos musicos componendi idem.
 — Exercitationes philosophicas bis Schaarschmidt P. E. — Lo-
 gicam quater idem. — Psychologiam quater idem. — Rem di-
 plomaticam bis Bernhardt Dr. — Logicam quater Fischer Dr.
 — Introductionem in analysin infinitorum ter Gehring Dr. — Exer-
 citationes mathematicas semel idem. — Plantarum anatomiam et
 physiologiam quater Hildebrand Dr. — Historiam imperatorum
 Germanicorum bis Maurenbrecher Dr. — De philosophia Germa-
 nica saeculi XIX semel Merz Dr. — Introductionem in studium
 philosophicum et encyclopaediam totius philosophiae quater idem. —
 Exercitationes historicas a Noorden Dr. — Disputandi exercita-
 tiones societatis philologicae bis Wachsmuth Dr. — Artem deli-
 neandi et pingendi Hohe. — De perspectiva lineari et de coloribus
 doctrinam ter idem.

